

BÖLGEMDE İKLİM VE YERLEŞME

1) İKLİMİN İNSAN FAALİYETLERİNE ETKİLERİ

İklim: Geniş bir bölge içinde ve uzun yıllar boyunca değişmeyen ortalama iklim koşullarıdır.

Ülkemizde genel olarak üç iklim tipi görülür. KARADENİZ-AKDENİZ-KARASAL (Marmara geçiş iklimidir.)

Karadeniz İklimi: Bu iklim asıl olarak Kuzey Anadolu dağlarının Karadeniz'e bakan yamaçlarında görülür. Her mevsimde yağış görülen bir iklim tipidir. Karadeniz'de dağlar kıyıya paralel olduğundan İç kesimlerde karasal iklim görülür.

Akdeniz İklimi: Bu iklim tipi ülkemizde en belirgin olarak Akdeniz ve Ege kıyılarında etkili olmaktadır. Yazlar sıcak ve kurak kışlar ılık ve yağışlı geçer.

Karasal İklim: Ülkemizde karasal iklim, İç Anadolu, Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri ile diğer bölgelerimizin içlerinde görülür. Yazlar kısa, sıcak ve kurak, kışlar uzun, soğuk ve yağışlıdır.

NOT: Marmara bölgesi Karasal, Akdeniz ve Karadeniz iklimleri arasında bir geçiş özelliği göstermektedir. Üç iklim türünün de özelliklerini gösterir.

Ilıman iklim kuşağında yer alan ülkemizde dört mevsim (ilkbahar, yaz, sonbahar, kış) tam olarak yaşanmaktadır. Bu durum ülkemizde çok çeşitli bitkilerin yetiştirilmesini sağlamakta, insanların günlük yaşamlarını çeşitli yönlerden etkilemektedir.

İKLİMİN GİYİSİ TÜRLERİNE ETKİSİ

- Bölgenin iklimi insanların giyim şekillerinde değişikliklere yol açar.
- Yağmuru bol olan Karadeniz Bölgesi'nde şemsiye, yağmurluk, çizme gibi giysiler tercih edilir.
- Yazları sıcak geçen güney ve batı bölgelerinde insanlar açık renk, pamuklu ve ince kıyafetleri tercih ederler.
- Kışları çok soğuk geçen doğu bölgelerimizde insanlar kalın ve soğuktan koruyan giyecekler giyerler.

İKLİMİN YERLEŞİM ve EV TÜRLERİNE ETKİSİ

- Yıllık yağış miktarının bol olduğu ormanlık bölgelerin kırsal kesimlerinde ahşap evler yaygındır. (Karadeniz)
- Yıllık yağış miktarının az olduğu kurak ve yarı kurak bölgelerin kırsal kesimlerinde kerpiç evler yaygındır. (İç Anadolu ile Güneydoğu Anadolu Bölgeleri)
- İklim koşulları elverişsiz olan çok soğuk, çok sıcak ve kurak bölgelerde evler az sayıdadır. Buna bağlı olarak nüfus da az sayıdadır.

İKLİMİN ULAŞIM ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

- Sisli havalarda hava, deniz, kara ulaşımı aksar, aşırı yağış ve donma nedeniyle yollar bozulur, fırtına ve tipi ulaşımı aksatır. Çiğ ve heyelan yol yapımını zorlaştırır.
- Kışların soğuk geçtiği bölgelerde yollar kapanabilir. (Örneğin Doğu Anadolu, Bolu Dağı vb.)

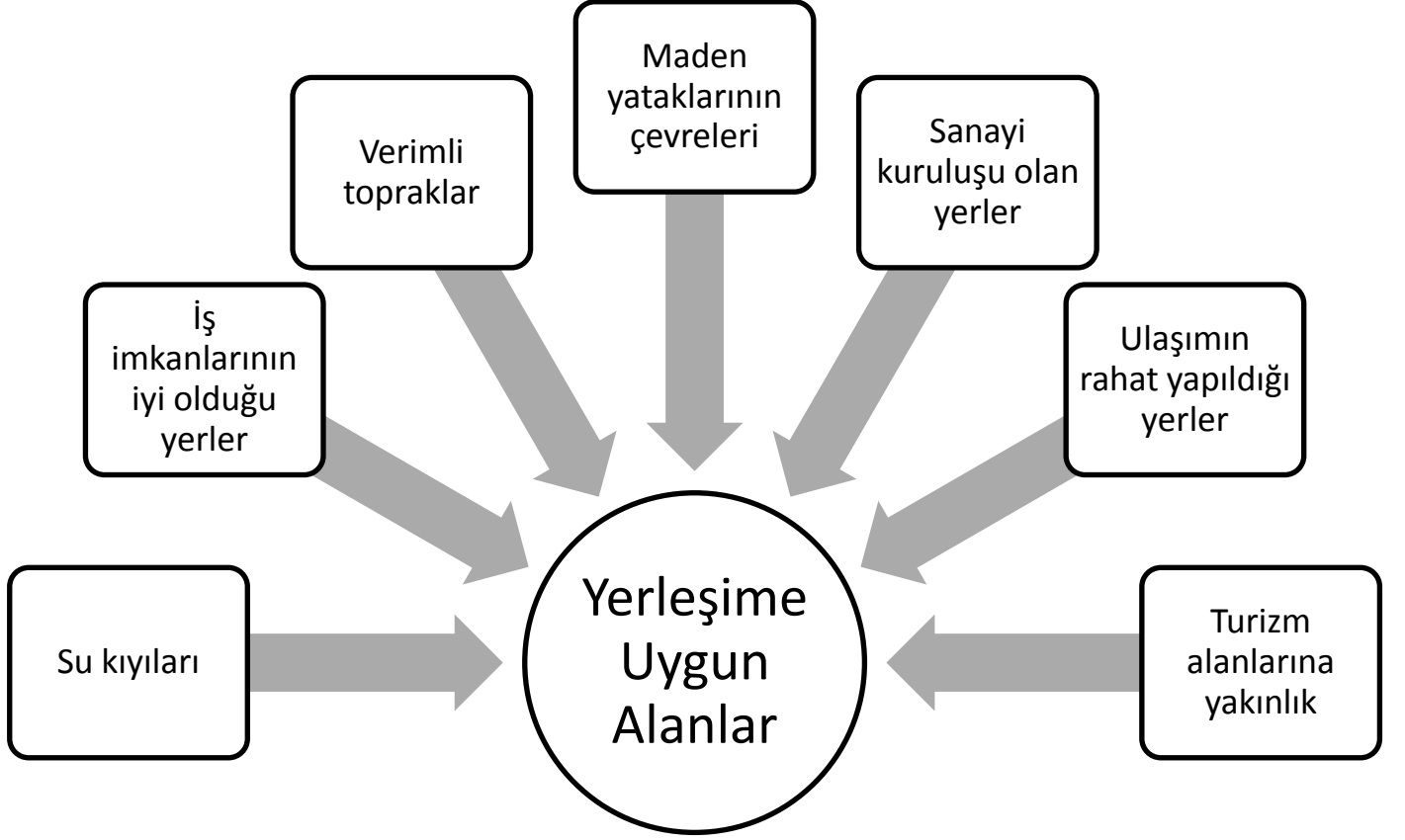
İKLİMİN BESLENME VE TARIM ÜRÜNLERİNE ETKİSİ

- Bir bölgedeki iklim tarım ürünlerinin çeşitliliklerini etkiler. Örneğin; yaz mevsiminin erken başladığı bölgelerde tarım ürünleri erken olgunlaşır.
- Yani her ürünün yetiştirme koşulları iklim açısından farklıdır. Bu nedenle iklim çeşitliliği fazla olan bölgelerin tarımsal ürün çeşitliliği de fazladır.
- Örneğin; Akdeniz Bölgesi'nde birçok tarım ürünü erken yetişir.
- Bu ürünler beslenme şeklini de etkiler.
- Ege ve Akdeniz bölgelerimizde ise sebze yemeklerinin neredeyse her çeşidi yapılır.
- Doğu ve Güneydoğu'da iklim koşullarından hayvancılık yapıldığından et yemekleri daha çok yapılır ve sevilir.

2) NÜFUS ve YERLEŞME

Bir bölgede yaşayan insan sayısı o bölgenin **nüfusunu** belirler. Ülkemizin nüfusunun bir kısmı kentlerde bir kısmı köylerde oturur. **Yerleşme**, insanların oturdukları ve yararlandıkları alandır. İl, ilçe, kasaba, köy, mezra yerleşim birimleridir.

YERLEŞİME UYGUN ALANLAR

YERLEŞİME UYGUN OLMAYAN ALANLAR

- ❖ Denizlerin üzerinde,
- ❖ Kutup bölgeleri, buzullarda,
- ❖ Yüksek ve dağlık alanlarda,
- ❖ Sık ve gür orman alanlarında,
- ❖ Bataklıklar ve verimsiz arazilerde yerleşim yeri kurmak zordur. Bu yüzden tercih edilmezler.

Örnek;

- İzmir'de üç milyondan fazla insan yaşamaktadır.
- Şehir deniz kenarına kurulmuştur.
- İç kesimlere ulaşım kolaylıkla sağlanabilmektedir.
- Geniş, verimli tarım alanlarına sahiptir.
- Yeryüzü şekilleri sade, iklim ılımandır.
- Turizm merkezlerine yakındır.